

GÜMRÜK VE DIŞ TİCARET ALANINDA RİSKLER VE AZALTMA/ORTADAN KALDIRMA YÖNTEMLERİ

Cahit GÖKÇELİK
www.acgyetkili.com.tr

CAHİT GÖKÇELİK

Çalışma Deneyimi

Kamu Sektörü

- 1987-2005 yılları arasında
 - 10 yıl Gümrük Müfettişliği,
 - 5 yıl Gümrükler Genel Müdürlüğü Daire Başkanlığı
 - 3 yıl Gümrükler Genel Müdür Yardımcılığı
- 1997-2002 yılları arasında Gümrük İdaresinin Modernizasyonu projesinde 5 yıl Proje Başkan Yardımcılığı

Özel Sektör

- 2005-2008 Özel Lojistik Firmasında Genel Müdür:
- 2008-2016 Deloitte Türkiye’de Kıdemli Müdür ve Principal unvanıyla Gümrük ve Dış Ticaret Danışmanlığı bölümü lideri.
- 2016-2022 yılları arasında Gümrük ve Ticaret Bakanlığının yürüttüğü projelerde (BİLGE sisteminin yeniden tasarımı, Bakanlığın yeniden yapılandırılması, Fikri Sınai Haklar, Lojistik Merkezler) Uzman/Kilit Uzman.
- 2012-... ACG Yetkili Gümrük Müşavirliği Kurucu Ortak
- 2018-2022 KKTC Gümrük Otomasyonu Gümrük Danışmanı
- 2022 – ... BDO, Partner
- 2023-....CCTC Gümrük Danışmanlık ve Eğitim A.Ş. kurucu ortağı

Yayınları ve Eğitim Faaliyetleri

- Başkent ve Kültür Üniversitelerinde lisans ve yüksek lisans düzeyinde Gümrük ve Dış Ticaret Uygulamaları dersleri vermiştir.
- Gümrük ve Dış Ticaret alanında yayımlanmış beş kitabı ile çeşitli makaleleri bulunmaktadır.

Eğitim ve Yetki Belgeleri

- Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi 1987 mezunu.
- Northeastern Üniversitesinden (Boston, USA) Ekonomi alanında Yüksek Lisans derecesi, 1995.
- - Yeminli Mali Müşavir (YMM) Belgesi.
- Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri (YGM) Belgesi.
- Bağımsız Denetçi.

Yabancı Dil

- İngilizce

Ne Öğreneceğiz?

- Dış Ticarete Riskler
- Ticari Riskler
- Yasal Riskler
- Uluslararası Ticarete Sözleşmeler
- Sözleşme Kaynaklı Riskler
- Gümrük İhlalleri
- Risklerden Kaçınma Yolları

Risk Nedir?

Kayıp, tehlike, zarar veya hasar olma belirsizliđi

Uluslararası Ticarete Risk Nedir?

- Mal kaybetme
- Para kaybetme
- Maliyetli (verimsiz) iş yapma
- İtibar kaybetme
- Tazminata tabi tutulma
- Cezaya tabi olma

Riskler

Ticari Riskler

Yasal Riskler

Gümrük ve Dış Ticaret İşlemlerinde Riskler

Ticari Riskleri

Ticari Riskler

Ticari Riskler, ticaretin doğasından kaynaklanır.

Her ticari işlemde mal alan ve mal satan olmak üzere en az iki taraf vardır. Ancak, uluslararası ticarete işlemin özelliğine ve ihtiyaca göre tarafların sayısı ikiden fazladır. Eşyayı taşıyan, aracılık, komisyonculuk yapan, sigorta, bankacılık, depoculuk vs gibi hizmetleri veren taraflar da olabilir.

Ticaretin tarafı arttıkça riskler de artacaktır. Çünkü tarafların sayısı arttıkça sözlü veya yazılı sözleşme sayısı da artacaktır.

Ticari Riskler

Ticari Riskler genellikle tarafların yapmış olduğu sözlü veya yazılı sözleşmelerden kaynaklanır.

Uluslararası Ticarete Karşımıza Çıkan Sözleşmeler

- Mal sözleşmeleri
- Nakliye Sözleşmeleri
- Sigorta Sözleşmeleri
- Müşavirlik Sözleşmeleri
- Depolama Sözleşmeleri

Mal Sözleşmeleri

Alış Sözleşmeleri

- Mal alan ne aldığını, malın detaylı özelliklerini biliyor mu?
- Mal alan eşyanın ne zaman karşı ülkeden çıkacağını ve kendisine hangi sürede ulaşacağını farkında mı?
- Alıcının eşyanın ambalajlanması, korunması ile ilgili özel talebi var mı? Bunları karşı tarafa bildirdi mi?
- Mal alan eşya bedeli, teslim şekli, ödeme şekli gibi konularda mutabık mı? Eşyanın ihracatçı ülkeden hareketi boyunca oluşabilecek maliyetlerinden ve bunların kendisine düşen payından bilgi sahibi mi?
- Özellikle taşıma modu ve giderleri ve sigortalama maliyetleri ile ilgili özel taleplerini sözleşmeye yansıttı mı?
- Eşyanın ithal ülkesine girişi ile ilgili mevzuat engeli var mı? Eşyanın teknik spekleri buna uygun mu?
- Eşya hareketleri boyunca her aşamadaki sorumlulukların muhatabı belli mi?
- Eşya ihracat kontrollerine tabi ise, mal alan eşya ile ilgili kısıtların farında mı?
- Mal alan, ihtiyaç duyduğu belgeleri (Menşe Şahadetnamesi, Form A, A.TR, EUR.1, Paket Listesi, CE Sertifikasyonu, Sağlık Sertifikası vb.) karşı tarafa bildirdi mi?

Mal Sözleşmeleri

Satış Sözleşmeleri

- Mal satan malla ilgili karşı tarafın taleplerini biliyor mu? Eşya (menşe vs gibi kriterler bakımından) alıcının taleplerini karşılıyor mu?
- Mal satan eşyayı alıcının talep ettiği tarihte ihracata konu edebilecek mi?
- Mal satan eşyanın ambalajlanması, korunması ile ilgili alıcının özel taleplerini karşılayabiliyor mu?
- Mal satan eşya bedeli, teslim şekli, ödeme şekli gibi konularda mutabık mı? Eşyanın ihracatçı ülkeden hareketi boyunca oluşabilecek maliyetlerinden ve bunların kendisine düşen payından bilgi sahibi mi?
- Özellikle taşıma modu ve giderleri ve sigortalama maliyetleri ile talepler sözleşmeye uygun şekilde yansıtıldı mı?
- Eşyanın ihracatı ile ilgili kısıtlar var mı?
- Eşya hareketleri boyunca her aşamadaki sorumlulukların muhatabı belli mi?
- Eşya ihracat kontrollerine tabi ise, nihai kullanım sertifikası talep edildi mi?
- Mal satan karşı tarafın ihtiyaç duyduğu belgeleri (Menşe Şahadetnamesi, Form A, A.TR, EUR.1, Paket Listesi, CE Sertifikasyonu, Sağlık Sertifikası vb.) karşılayabiliyor mu?

Mal Sözleşmesi Kaynaklı Riskleri Azaltmak İçin

- Eşya ile ilgili Ekspertiz Raporu, Gözetim Raporu
- Teslim Şekilleriyle (INCOTERM) ilgili bilgi
- Ödeme şekilleriyle ilgili bilgi
- Maliyetlerle ilgili bilgi
- Mevzuat bilgisi

Nakliye Sözleşmeleri

- Nakliye sorumluluğu kimin üzerinde?
- Eşya özel taşıma gerektiren eşya mı?
- Taşıyıcıya eşya ile ilgili (ağırlık, hacim vs) bilgiler doğru mu aktarıldı?
- Taşımanın nerede başlayacağı ve nerede son bulacağı, ne kadar süreceği belli mi?

Sigorta Sözleşmeleri

- Sigorta sorumluluğu kimin üzerinde?
- Sigortanın kapsamını biliyor musunuz?
- Sigorta muafiyetlerini biliyor musunuz?

Müşavirlik Sözleşmeleri

- Müşavirliğin kapsamı nedir?
- Hatalı işlemlerin sorumluluğu kimin?

Depolama Sözleşmeleri

- Eşya hareketleri sürecinde eşya nerelerde depolanacak?
- Depolama sorumluluğu kimde?
- Depolama alanı eşya için uygun alan mı?

Sözleşmelerle İlgili Ortak Hususlar

- Sözleşme yazılı mıdır?
- Sözleşmenin tarafları kimler?
- Sözleşmenin kapsamı nedir, detaylar belli midir?
- Sözleşmenin süresi nedir?
- İhtilaf durumunda başvuru mercileri kimlerdir?
- Sözleşmenin gizlilik prensipleri ortaya konmuş mudur?
- Sözleşme ihlallerinin sonucu belli midir?

Gümrük ve Dış Ticaret İşlemlerinde Yasal Riskler

Mevzuat Riskleri

Gümrük ve Dış Ticaret İhlallerinin Temel Gerekçeleri

Vergi Kaybına
Neden Olma

Gerekli İzin/
Uygunluk Belgesi
Olmadan İşlem
Yapma

Usulsüzlükler

İhlaller

Suçlar

(5237 Sayılı Türk Ceza
Kanunu)

Kabahatler

(5326 Sayılı Kabahatler
Kanunu)

Gümrük İhlalleri

Gümrük Suçları
(5607 Sayılı Kaçakçılıkla
Mücadele Kanunu)

Gümrük Kabahatleri
(4458 Sayılı Gümrük
Kanunu)

Kabahat: 5326 Sayılı Kabahatler Kanununa göre, «karşılığında idarî yaptırım uygulanması öngörülen haksızlık».

Suç: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununa, göre karşılığında hapis ve adli para cezası öngörülen fiildir.

GÜMRÜK KANUNU KAPSAMINDA KABAHAT NİTELİĞİNDE İHLALLER

Önemli Not: Cezalar bakımından «Rejim» isimleri önemlidir. 4458 sayılı Kanunda cezalar rejimlere göre tanımlanmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanunundaki Kabahat Cezalarının Maddeleri

Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi	Madde: 234, 235
İhracat Rejimi	Madde: 235
Dahilde İşleme Rejimi	Madde: 234, 238
Geçici İthalat Rejimi	Madde: 234, 238
Transit rejimi	Madde: 235
Antrepo Rejimi	Madde: 236
Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi	Madde: 234, 238
Özet Beyan İşlemleri	Madde: 237
Beyansız İthalat/İhracat	Madde 239
Usulsüzlükler	Madde: 241 (GY Ek:82)

Ceza Uygulamasında Önem Taşıyan Tanımlar

Gümrük vergileri: Gümrük idaresi veya başka idarelerce, eşyanın ithali veya ihracına bağlı olarak uygulanan vergiler ile diğer malî yükümlülükleri,

Gümrüklenmiş değer deyimi, ithal eşyası için eşyanın CIF kıymeti ile gümrük vergileri toplamını, ihraç eşyası için FOB kıymeti ile gümrük vergileri toplamını ifade eder.

Eşya kıymeti 1000 TL GV %10 KDV %20 ise Gümrüklenmiş Değer 1320 Tl'dir.

İthalatta Tahsil Edilen KDV ve ÖTV

KDV Kanunu Madde 51

KDV farkları hakkında Gümrük Kanunu uyarınca Gümrük Vergisindeki esaslar dairesinde ceza uygulanır.

ÖTV Kanunu Madde 16

ÖTV farkları hakkında, 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca ithalat vergileri noksanlıklarında uygulanacak esaslara göre para cezası kesilir.

GÜMRÜK KANUNU KAPSAMINDA KABAHAT NİTELİĞİNDE İHLALLERDEN EN ÇOK KARŞIMIZA ÇIKANLAR

Vergi Kaybına Neden Olma (GK-Md 234)

Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine (veya Kısmi Muafiyet Suretiyle Geçici İthalat Rejimine) tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;

- Gümrük Tarifelerini oluşturan unsurlarda veya vergilendirmeye esas olan sayı, baş, ağırlık gibi ölçülerinde aykırılık görüldüğü ve beyana göre hesaplanan ithalat vergileri ile muayene sonuçlarına göre alınması gereken ithalat vergileri arasındaki fark % 5'i aştığı takdirde, ithalat vergilerinden ayrı olarak bu farkın üç katı para cezası alınır.

Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine (veya Kısmi Muafiyet Suretiyle Geçici İthalat Rejimine) tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;

- Kıymeti üzerinden ithalat vergilerine tabi eşyanın beyan edilen kıymeti, mevzuat hükümlerine göre belirlenen kıymete göre noksan bulunduğu takdirde, bu noksanlığa ait ithalat vergilerinden başka vergi farkının üç katı para cezası alınır. Satış birimine göre miktar itibarıyla % 5'i geçmeyen bir fark ile maddi hesap hatasından doğan noksan kıymet beyanlarında, bu farklıklara ait ithalat vergilerinden başka vergi farkının yarısı tutarında para cezası alınır.

Yukarıdaki durumların **Dahilde İşleme Rejimi** hükümlerine tabi eşyaya ilişkin olarak ortaya çıkması durumunda vergi farkının yarısı tutarında idari para cezası verilir.

Yukarıda belirtilen aykırılıkların gümrük idaresince tespit edilmesinden önce beyan sahibince bildirilmesi durumunda söz konusu cezalar yüzde on nisbetinde uygulanır.

Örnek

Türkiye'deki ithalatçı X Firması, Japonya'daki Y firmasından 100 adet fotoğraf makinasını peşin ödeme ile satın almıştır. Fotoğraf makinasının birim fiyatı 100 USD'dır. Teslim şekli FOB olduğu için X tarafından uçak nakliyesi için 1.000 USD ve sigorta için de 500 USD ödenecektir. Eşya üzerinde %10 Gümrük Vergisi ve %20 KDV bulunmaktadır. USD/TL kuru 1 USD=30 TL şeklindedir. Serbest Dolaşıma Giriş beyanı bu bilgilere göre yapılmıştır.

Ancak, Gümrük İdaresi eşyanın muayenesini yapınca fotoğraf makinasının 7 adet fazla olduğunu tespit etmiştir. Gümrükte cereyan edecek cezai işlem nedir?

Beyana göre vergi hesabı

GV Matrahı: $10.000+1.000+500 = 11.500 \text{ USD} * 30 = \mathbf{345.000 \text{ TL}}$

GV= $345.000 * \%10 = \mathbf{34.500}$ - KDV Matrahı= GV Matrahı + GV= 379.500 TL KDV= $\mathbf{75.900 \text{ TL}}$

Muayeneye göre vergi

GV Matrahı: $10.700+1.000+500 = 12.200 \text{ USD} = \mathbf{366.000 \text{ TL}}$

GV= $366.000 * \%10 = \mathbf{36.600 \text{ TL}}$ - KDV Matrahı= GV Matrahı + GV= 402.600 TL KDV= $\mathbf{80.520 \text{ TL}}$

Vergi Farkı ve Ceza

GV Farkı: $\mathbf{2.100 \text{ TL}}$ GV Cezası $\mathbf{6.300 \text{ TL}}$ KDV Farkı: $\mathbf{4620 \text{ TL}}$ KDV Cezası $\mathbf{13.860 \text{ TL}}$

Örnek

Türkiye'deki ithalatçı X Firması, ABD'deki Y firmasından toplam 15.000 USD'a 1 ton kimyasal madde satın almış ve bedelini peşin ödemiştir. Eşyanın teslim şekli CIF'dir. Eşya üzerinde %5 Gümrük Vergisi ve %20 KDV bulunmaktadır. USD/TL kuru 1 USD=30 TL şeklindedir. Serbest Dolaşıma Giriş gümrük beyanı bu bilgilere göre yapılmıştır.

Ancak Gümrük İdaresi eşyanın muayenesini yapmış ve kimyasalın GTİP'ini farklı bulmuştur. Gümrük idaresinin tespit ettiği tarifinin Gümrük Vergisi %7, KDV'si %20'dir. Ayrıca %5'de ÖTV bulunmaktadır. Gümrükte cereyan edecek işlem nedir?

Beyana göre vergi hesabı

GV Matrahı: $15.000 * 30 = 450.000$ TL

GV= $450.000 * \%5 = 22.500$ TL -

KDV Matrahı= GV Matrahı + GV= 472.500 TL

KDV= **94.500** TL

Muayeneye göre vergi

GV= $450.000 * \%7 = 31.500$ TL -

ÖTM Matrahı= GV Matrahı + GV= 481.500 - ÖTV= $481.50 * \%5 = 24.075$

KDV Matrahı= ÖTV Matrahı + ÖTV= 505.575 TL KDV= **101.115** TL

Vergi Farkı ve Ceza

GV Farkı: **9.000** TL GV Cezası **27.000** TL ÖTV: **24.075** TL ÖTV Cezası **72.225** KDV Farkı: **6.615** TL KDV Cezası **19.845** TL

Örnek

Türkiye'deki ithalatçı X Firması, ABD'deki Y firmasından toplam 15.000 USD'a 1 ton kimyasal madde satın almış ve bedelini peşin ödemiştir. Eşyanın teslim şekli CIF'dir. Eşya üzerinde %5 Gümrük Vergisi ve %20 KDV bulunmaktadır. USD/TL kuru 1 USD=30 TL şeklindedir. Eşyanın Dahilde İşleme Rejimi gümrük beyanı bu bilgilere göre yapılmıştır.

Ancak Gümrük İdaresi eşyanın muayenesini yapmış ve kimyasalın GTİP'ini farklı bulmuştur. Gümrük idaresinin tespit ettiği tarifenin Gümrük Vergisi %7, KDV'si %20'dir. Ayrıca %5'de ÖTV bulunmaktadır. Gümrükte cereyan edecek işlem nedir?

Beyana göre vergi (teminat) hesabı

GV Matrahı: $15.000 * 30 = 450.000$ TL

GV= $450.000 * \%5 = 22.500$ TL -

KDV Matrahı= GV Matrahı + GV= 472.500 TL

KDV= **94.500** TL

Muayeneye göre vergi (teminat) hesabı

GV= $450.000 * \%7 = 31.500$ TL -

ÖTM Matrahı= GV Matrahı + GV= 481.500 - ÖTV= $481.50 * \%5 = 24.075$

KDV Matrahı= ÖTV Matrahı + ÖTV= 505.575 TL KDV= **101.115** TL

Ceza

GV Cezası = GV Farkı/2 = **4.500** TL

ÖTV Cezası= ÖTV Farkı/2= **12.035,5** TL

KDV Cezası = KDV Farkı/2: **3.307,5**

Örnek

Türkiye'deki ithalatçı X Firması Çin'deki Y firmasından 50 adet saat satın almıştır. Saatlerin birim fiyatı CIF 100 USD'dır. Eşya üzerinde %10 Gümrük Vergisi ve %20 KDV bulunmaktadır. USD/TL kuru 1 USD=30 TL şeklindedir. Serbest Dolaşıma Giriş gümrük beyanı bu bilgilere göre yapılmıştır.

Saatlerin özel ambalajlanması için X firması tarafından ayrıca adet başına 20 USD ödeme yapıldığı muayene aşamasında muayene memuru tarafından faturada yazan bilgidен tespit edilmiştir. Gümrükte cereyan edecek cezai işlem nedir?

Beyana göre vergi hesabı

GV Matrahı: $5.000 * 30 = 150.000$ TL

GV= $150.000 * \%10 = 15.000$ TL -

KDV Matrahı= GV Matrahı + GV= 165.500 TL

KDV= **33.100** TL

Muayeneye göre vergi

GV= $180.000 * \%10 = 18.000$ TL -

KDV= $198.000 * \%20 = 39.600$ TL

Vergi Farkı ve Ceza

GV Farkı: **3.000** TL GV Cezası **9.000** TL

KDV Farkı: **6.500** TL Cezası **19.500** TL

Dahilde İşleme Rejiminde Rejim İhlali (GK-Md.238)

Dahilde işleme rejimine ilişkin hükümlerin ihlali hâlinde, eşyanın gümrüklenmiş değerinin iki katı para cezası verilir.

Dahilde işleme rejimine ilişkin hükümler ihlal edilmekle birlikte, rejim kapsamı ithal eşyasının işleme faaliyetindeki hâli veya işlem görmüş ürün hâli de dahil olmak üzere, gümrük gözetiminden mevzuata aykırı olarak çıkarılmamış olduğunun tespiti hâlinde, ithal eşyasının gümrük vergileri ile gecikme zammı oranında faizin toplamı kadar para cezası verilir.

Örnek

Türkiye'deki ithalatçı X Firması, Hindistan'daki Y firmasından toplam 15.000 USD'a 5 ton kimyasal madde satın almıştır. Eşyanın teslim şekli CIF'dir. Eşya üzerinde %5 Gümrük Vergisi ve %20 KDV bulunmaktadır. USD/TL kuru 1 USD=30 TL şeklindedir. Eşyanın Dahilde İşleme Rejim beyanı bu bilgilere göre yapılmıştır. Eşyanın 12 ay içinde işlenip yurt dışı edilmesi gerekmektedir. Ancak, aradan 16 ay geçtiği halde giren eşyanın yurt dışı edilmediği anlaşılmıştır.

Birinci durum: 1 ton kimyasal X firmasının deposunda tespit edilmiştir.

İkinci Durum: Kimyasalların Türkiye'de satılmış olduğu, firmada olmadığı tespit edilmiştir.

Gümrükte cereyan edecek cezai işlem nedir?

1. Duruma Göre Ceza (gümrük vergileri ile gecikme zammı oranında faizin toplamı kadar para cezası)

$GV = (15.000 * 30) * \%5 = 22.500$ TL - $KDV = 472.500 * \%20 = 94.500$ TL Toplam Vergiler = **117.000 TL**

Gecikme Zammı (Aylık %3,5) = **16.380** Toplam Ceza= **117.000 + 16.380 = 133.380 TL**

2. Duruma Göre Ceza (gümrüklenmiş değerinin iki katı para cezası)

Gümrüklenmiş değer = Eşyanın kendi değeri + Vergiler = $450.000 + 22.500 + 94.500 = 567.000$ TL

Ceza= 1.134.000

İzinler/Uygunluk Belgeleri Bakımından En Çok Karşılaşılan İhlaller (GK-Md-235)

Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda;

- Eşyanın ithali, belli kuruluşların vereceği ve gümrük idaresine ibrazı veya beyanı zorunlu olan lisans, izin, uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgiye bağlı olmasına rağmen, eşya belge veya bilgiye tabi değilmiş ya da belge veya bilgi alınmış gibi beyanda bulunulduğunun tespit edilmesi hâlinde, varsa eşyanın fark gümrük vergilerinin alınmasının yanı sıra, gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir. Verilecek süre içerisinde, eşyanın ithalinin uygun bulunması hâlinde usulsüzlük cezası verilir.

İhracat Rejimine tabi tutulan eşyaya ilişkin olarak, yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya kontrol sonucunda;

- Eşyanın ihracının, belli kuruluşların vereceği lisans, izin, uygunluk belgesi gibi belgelere bağlı olmasına rağmen, eşya belge veya bilgiye tabi değilmiş ya da belge veya bilgi alınmış gibi beyanda bulunulduğunun tespit edilmesi hâlinde, gümrüklenmiş değerinin onda biri kadar idari para cezası verilir. Verilecek süre içerisinde, eşyanın ihracının uygun bulunması hâlinde usulsüzlük cezası verilir.

Örnek

Türkiye'deki ithalatçı X Firması, Japonya'daki Y firmasından toplam 15.000 USD'a 10 ton kimyasal madde satın almış ve bedelini peşin ödemiştir. Eşyanın teslim şekli CIF'dir. Eşya üzerinde %5 Gümrük Vergisi ve %20 KDV bulunmaktadır. USD/TL kuru 1 USD=30 TL şeklindedir. Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi gümrük beyanı bu bilgilere göre yapılmıştır.

Ancak, Gümrük İdaresi eşyanın tahlilini yapmış ve kimyasalın GTİP'ini farklı bulmuştur. İdarenin tespit ettiği GTİP'te vergi farkı yoktur, ama Tarım ve Orman Bakanlığından Kontrol Belgesi alınması gerekmektedir. Gümrük idaresi X Firmasına Kontrol Belgesi alması için bildirim yapmış, ancak Bakanlık Kontrol Belgesi düzenlememiştir.

Gümrükte cereyan edecek cezai işlem nedir?

Gümrüklenmiş değerinin iki katı para cezası

Gümrüklenmiş değer = Eşyanın kendi değeri + Vergiler

GV = $(15.000 * 30) * \%5 = 22.500$ TL - KDV = $472.500 * \%20 = 94.500$ TL Toplam Vergiler = **117.000 TL**

Gümrüklenmiş Değer = $450.000 + 117.000 = 567.000$ TL

Ceza = Gümrüklenmiş Değer * 2 = **1.134.000**

Antrepo Rejimi Kapsamında En Çok Karşımıza Çıkan İhlaller (GK-Md.236)

Gümrük işlemlerine başlanmadan veya bu işlemler bitirilip gümrük idaresinin izni alınmadan gümrük antrepoları veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerden kısmen veya tamamen eşya çıkarılması veya buralardaki eşyanın değiştirilmesi ya da yapılan sayımlarda kayıtlara göre eşyanın bir kısmının noksan olduğunun anlaşılması hallerinde, bu eşyanın gümrük vergilerinin yanı sıra gümrüklenmiş değerinin iki katı idari para cezası verilir.

Gümrük antrepolarında veya gümrük idaresince eşya konulmasına izin verilen yerlerde yapılan sayımlarda kayıtlara göre fazla eşya çıkması halinde, bu eşyanın tasfiyeye tabi tutulmasının yanı sıra, fazla çıkan eşyaya ait ithalat veya ihracat vergileri tutarı kadar para cezası alınır.

Usulsüzlük Cezaları (GK-Md.241)

4458 sayılı Gümrük Kanununa ve bu Kanunda tanınan yetkilere dayanılarak çıkarılan ikincil düzenlemelerle getirilen hükümlere aykırı hareket edenlere söz konusu düzenlemelerde açıkça öngörülmüş olması kaydıyla 828 TL usulsüzlük cezası uygulanır.

Usulsüzlük cezası Gümrük Kanununun 241 inci maddesinin 3, 4, 5 ve 6 ncı fıkralarında sayılan ihlaller için 828 TL'nin sırasıyla 2, 4, 6 ve 8 katı olarak uygulanmaktadır.

İkincil düzenlemelerle getirilen düzenlemelerde açıkça öngörülenler dışında Gümrük Yönetmeliğinin 82 numaralı ekinde hangi fiillerin usulsüzlük cezası kapsamında olduğu tek tek sayılmıştır.

Usulsüzlük Cezaları Örnekleri (GY Ek 82)

- Beyanname iptali (yükümlünün hatasından kaynaklanması hali).
- Navlun faturası ve/veya sigorta poliçesinin mevcudiyetine rağmen ibraz edilmemesi.
- İhtiyari olduğu belirtilen alanlar hariç olmak üzere Gümrük Beyannamesinin Ek-14'e uygun olarak doldurulmaması.
- Gümrük beyannamesinin "İstatistikî Kıymet" kutusuna toplam fatura bedelinin ABD Doları cinsinden yazılmaması.
- A.TR, EUR.1, Form A ... belgelerinin mevzuattaki hükümlere uygun olmayan şekilde düzenlenmiş olduklarının tespiti.
- Stajyerlerin ve gümrük müşavir yardımcılarının işe başlayış ve ayrılış bildirimlerinin öngörülen sürede yapılmaması.
- Geçici ihracat eşyasının, üç yıllık süre ile varsa gümrükçe verilen ek süreler bitiminde geri getirilmediğinin tespit edilmesi.
- Antrepo, geçici depolama yerlerinde eşyanın düzenli ve sayılabilecek şekilde depolanmaması.
- Özet beyanın Ek-10'a uygun olarak doldurulmaması.

İndirim Uygulaması

İdarî para cezasını kanun yoluna başvurmadan önce ödeyen kişiden bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez

Gümrük vergileri alacağına bağlı olan para cezalarında; ödeme süresi içerisinde olmak kaydıyla itiraz yoluna başvurulmadan önce yapılacak ödemelere indirim uygulanır.

Gümrük vergileri alacağına bağlı olmayan maktu veya nispi para cezalarında itiraz yoluna başvurulmadan önce yapılacak ödemelere indirim uygulanır; ödeme süresi 1 ay, itiraz süresi 15 gün olduğu için itiraz yoluna başvuru süresi geçmiş ancak ödeme süresi geçmemiş ödemelere de indirim uygulanır.

Para cezalarının yükümlü tarafından dörtte üçünün peşin olarak ödenmesi, yükümlünün itiraz yoluna başvurmasına engel teşkil etmez.

Uzlaşma

Tebliğ edilen cezalar hakkında yükümlüler veya cezanın muhatabı ile uzlaşabilir.

Uzlaşma talebi, henüz itiraz başvurusu yapılmamış veya itiraz edilmiş olmakla birlikte itirazı henüz sonuçlandırılmamış idari para cezaları için, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde yapılır.

Uzlaşma talebinde bulunulması hâlinde, itiraz veya dava açma süresi durur, uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi hâlinde süre kaldığı yerden işlemeye başlar, ancak sürenin bitimine beş günden az kalmış olması hâlinde süre beş güne tamamlanır. Uzlaşmanın vaki olmaması veya temin edilememesi hâlinde yeniden uzlaşma talebinde bulunulamaz.

Uzlaşma tutanakları kesin olup gereği idarece derhal yerine getirilir. Üzerinde uzlaşılan ve tutanakla tespit olunan hususlar hakkında dava açılamaz ve şikâyette bulunamaz.

Ceza muhatabının uzlaşması durumunda, uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihte uzlaşılan tutarlar üzerinden cezalar kesinleşir.

Uzlaşılan cezalar, uzlaşma tutanağının tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Gümrük (Kaçakçılık) Suçları

Gümrük Kaçakçılık Suçları 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinde sayılmıştır.

Kaçakçılık Suçları (İthalat ve İhracatla alakalı olanlar)

- Eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın ülkeye sokmak (bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası).
- Eşyayı, aldatıcı işlem ve davranışlarla gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin ülkeye sokmak (iki yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası).
- Transit rejimi çerçevesinde taşınan serbest dolaşımda bulunmayan eşyayı, rejim hükümlerine aykırı olarak gümrük bölgesinde bırakmak (bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası)
- Belli bir amaç için kullanılmak veya işlenmek üzere ülkeye geçici ithalat ve dahilde işleme rejimi çerçevesinde getirilen eşyayı, hile ile yurt dışına çıkarmış gibi işlem yapmak (bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası).
- Yukarıda tanımlanan fiillerin işlenmesine iştirak etmeksizin, bunların konusunu oluşturan eşyayı, bu özelliğini bilerek ve ticarî amaçla satın almak, satışı arz etmek, satmak, taşımak veya saklamak (bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası).

Kaçakçılık Suçları (Devam)

- Özel kanunları gereğince gümrük vergilerinden kısmen veya tamamen muaf olarak ithal edilen eşyayı, ithal amacı dışında başka bir kullanıma tahsis etmek, satmak veya devretmek ya da bu özelliğini bilerek satın almak veya kabul etmek (altı aydan iki yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası).
- İthal kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeye sokmak (iki yıldan altı yıla kadar hapis ve yirmi bin güne kadar adlî para cezası)

Kaçakçılık Suçları (Devam)

- İhracı kanun gereği yasak olan eşyayı ülkeden çıkarmak (bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adlî para cezası)
- İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla ihracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi göstermek ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatını değişik göstermek (bir yıldan beş yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adlî para cezası). Beyanname ve eki belgelerde gösterilen ile gerçekte ihraç edilen eşya arasında yüzde onu aşmayan bir fark bulunması halinde, 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

- **Tarife**
- **Menşe**
- **Kıymet**
- **Rejim**

Beyanı Kaynaklı Riskler

TARİFE BEYANI KAYNAKLI

RİSKLER?

- Eşyanın GTİP'inin yanlış tespit edilmesi
 - Daha yüksek gümrük vergisine tabiymiş gibi işlem
 - Daha az gümrük vergisine tabiymiş gibi işlem yapılması
 - Ticaret politikası önlemine tabi olduğu halde değilmiş gibi işlem yapılması
 - İzne tabi olmadığı halde izne tabiymiş gibi işlem yapılması
 - İzne tabi eşyanın izne tabi değilmiş gibi işlem yapılması

TARİFE BEYANI KAYNAKLI

RİSKLERİ GİDERME YOLLARI

- Faturalarda belirtilen HS Kodlarının sadece bilgi için kullanılması, tüm ithalatlarda ürüne ilişkin GTİP değerlendirmesi yapılması,
- Yeni ürünlerde GTİP tespiti için uzmanlardan destek alınması ve farklı kaynaklardan teyit edilmesi
- Tereddüt halinde İzahname, AB Açıklama Notları, AS Sınıflandırma Kararları, DGÖ Sınıflandırma Avileri ve AB Sınıflandırma Tüzüklerinden araştırma yapılması
- Tarifesinde tereddüt yaşanan yeni ürünlerin tedarik edilmeden en az 6 ay önce Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB) veya Tarife Bilgisi alınması.
- İthalat beyanından önce gelen eşyada küşad yapılması (eşyanın incelenmesi)

MENŞE BEYANI KAYNAKLI

RİSKLER?

- Eşyanın ithalatta tercihli tarifeden faydalanabilmesine rağmen, menşe belgesinin temin edilmemesi
- Eşyanın ithalatta tercihsiz menşe uygulamasından faydalanabilmesine rağmen, menşe şahadetnamesinin temin edilmemesi
- Tedarikçi Beyanı sunulması gereken durumda Menşe Şahadetnamesi sunulması veya tersi
- Eşyanın ithalinde sahte menşe belgesi ile işlem yapılması
- Menşe belgesindeki mührün yanlış olması
- İthalatta Menşe belgesinin Damga Vergisinin ödenmemiş olması
- İhracatta Menşe belgesine ihtiyaç olmadığı halde menşe belgesi düzenlenmesi
- İhracatta Telafi Edici Vergi (TEV) uygulamaları
- İhracatta Türk menşeili olmayan eşya için Menşe Belgesi düzenlenmesi

MENŞE BEYANI KAYNAKLI

RİSKLERİ GİDERMENİN YOLLARI

- Tüm tedariklere ilişkin ürün ve ülke bazında tercihli tarife uygulamaları tespit edilmesi ve düzenli aralıklarla güncellenmesi
- Hangi durumda hangi menşe belgesinin kullanılacağıнын envanterinin çıkarılması
- Menşe belgelerindeki eşya tanımı ve miktarlarının fatura ve beyanname ile uyumlu olup olmadığının düzenli kontrol edilmesi,
- Her ülke için menşe ispat belgelerinden örneklerin saklanması ve gelen Menşe belgelerindeki mühürlerin örnekler ile karşılaştırılması,
- Tercihli anlaşmalar (STA'lar) veya anlaşma olmayan ülkelerde Gümrük Kanunu'ndaki kurallara göre, üretilen ürünlerin menşesinin tespitinin yapılması,
- Tereddüt halinde Menşe İspat belgesinin ithalat sırasında kullanılmaması, ithalat sonrası Vergilerin Geri Alınması için başvuruda kullanılması,
- Dahilde İşleme Rejimi kapsamındaki ihracatlarda Menşe ispat belgesinin gerekliliğinin önceden teyit edilmesi (TEV doğurur)

KIYMET BEYANI KAYNAKLI

RİSKLER?

- Fiyat düzeltmesine tabi eşyanın kıymetinin doğru beyan edilmemesi
- Eşyanın kıymetinin olduğundan yüksek beyan edilmesi
- İthal eşyası ile ilgili Royalti / Lisans /Komisyon gibi ücretlerin eşyanın kıymetine eklenmemesi
- Faturalardaki indirimlerin gümrük kıymetine eklenmemesi
- Satış hasılatının bir bölümünün ihracatçıya transfer edildiği hallerde kıymete eklenmemesi
- İthalat sonrası gelen Navlun Farkı/Demuraj gibi yurtdışı masraf faturalarının gümrük kıymetine eklenmemesi
- Bedelsiz ithalatta eşyanın kıymetinin düşük beyan edilmesi
- Navlun ve sigorta faturası var olduğu halde bu harcamalar için daha düşük olan emsal kıymetlerin beyan edilmesi
- Hızlı kargo yoluyla veya yolcu beraberli gelen eşyanın gümrüğe beyan edilmemiş olması

KIYMET BEYANINDAN KAYNAKLI

RİSKLERİ GİDERMENİN YOLLARI

- İthalat sonrası ortaya çıkabilecek kıymet unsurlarının varlığı halinde sözleşmeye dayandırılarak tüm ithalatlarda **İstisnai Kıymetle Beyanda** bulunulması.
- İthalat sonrası ortaya çıkan, ithalat anında bilinmesi mümkün olmayan ilave kıymet unsurları için pişmanlıkla beyanda bulunulması
- İthal edilen aynı türde eşyaların kıymetinde aşırı dalgalanmalardan kaçınılması,
- Bedelsiz ithalat ürünlerinde eşyanın kıymetinin emsallerine yakın olarak beyan edilmesi
- Düzenli olarak gümrük denetimleri yaparak/yaptırarak, muhtemel kıymet eksikliklerinin gümrük idaresinden önce tespit edilmesi

REJİM KAYNAKLI RİSKLER

DAHİLDE İŞLEME REJİMİ KAYNAKLI RİSKLER

- Getirilen eşyanın , çıkmadığı halde çıkartılmış gösterilmesi
- İzin verilen miktarın üzerinde ithalat yapılması.
- İhracatın gerçekleştirilememesi.
- İkincil işlem görmüş ürünün süresi içerisinde gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutulmaması.
- İthal edilen eşyanın ihraç edilen işlem görmüş ürünün bünyesinde kullanıldığına ilişkin şartların yerine getirildiğinin tevsik edilememesi (Ekspertiz raporu/Ayniyat koşulu).
- Eşdeğer eşya kullanımı/önceden ihracat ile ilgili kısıtlamalara uyulmaması.
- İhracatı gerçekleştirilmeyen ithal eşyasının, işlem görmüş ürün ve/veya ithal edildiği şekliyle belge/izin sahibi firma ve/veya yan sanayici firmanın stoklarında bulunmaması.
- Döviz kullanım oranının belirlenen oranları geçmesi halinde.
- Telafi edici verginin ödenmemesi veya eksik ödenmesi.

RİSKLERİ GİDERMENİN YOLLARI

- Ekonomik etkili rejim başvuru öncesi proje odaklı gerekli planlamanın yapılması.
- İzin için başvuru, rejiminin işleyişi, revize, taahhüt kapama/rejimin ibrası için mevzuatın öngördüğü gereklilikler ve yükümlülük konusunda uzman desteği alınması.
- Güncel mevzuatın yakından takibi ve belli periyotlarda hizmet içi eğitim alınması.
- İzin alınan rejimin gerekliliklerinin izin süresi ve mevzuata uygun olarak yerine getirilmesi için ilgili departmanlar arası bilgi akışı ve koordinasyonunun sağlanması.
- İç kontrol sistemi kurulması ya da dışardan hizmet alımı yolu ile belli periyotlarda işlemlerin denetime tabi tutulması.

İHRACAT REJİMİNDEN KAYNAKLI

RİSKLER?

- İhracat vergilerinden muaf eşyayı gümrük kapıları dışında başka yerlerden izinsiz olarak ihraç edilmesi
- İhracat vergilerinden muaf eşyayı gümrük işlemlerini yaptırmaksızın yurttan çıkarılması
- Gümrük vergileri ödenmek suretiyle ihraç edilebilen eşyayı, gümrük işlemlerine tabi tutmaksızın veya gümrük vergileri kısmen veya tamamen ödenmeksizin yurttan çıkarılması
- İhraç eşyasının yapılan beyan ve eki belgelere göre miktar veya cinsinde % 10'dan fazla farklılık çıkması
- İlgili kanun hükümlerine göre teşvik, sübvansiyon veya parasal iadelerden yararlanmak amacıyla ihracat gerçekleşmediği hâlde gerçekleşmiş gibi gösterilmesi ya da gerçekleştirilen ihracata konu malın cins, miktar, evsaf veya fiyatının farklı gösterilmesi
- Eşyanın ihracı, belli kuruluşların vereceği ve gümrük idaresine ibrazı veya beyanı zorunlu olan lisans, izin, uygunluk belgesi veya bu belgeler yerine geçen bilgiye bağlı olmasına rağmen, eşya belge veya bilgiye tabi değilmiş ya da belge veya bilgi alınmış gibi beyanda bulunulması

İHRACAT REJİMİNDEN KAYNAKLI

RİSKLERİ GİDERMENİN YOLLARI

- Güncel mevzuatın yakından takibi ve belli periyotlarda hizmet içi eğitim alınması.
- Mevzuatın gereklilikleri ve yükümlülükleri konusunda uzman desteği alınması.
- İç kontrol sistemi kurulması ya da dışardan hizmet alımı yolu ile belli periyotlarda işlemlerin denetime tabi tutulması.

TEŞEKKÜRLER

